

Drs. A. Boers

PR No. 25-83

**RAMING VAN DE BEDRIJFSUITKOMSTEN IN 1983
VAN DE FRUITTEELTBEDRIJVEN**

Mei 1984

Landbouw-Economisch Instituut

Afdeling Tuinbouw

REFERAAT

RAMING VAN DE BEDRIJFSUITKOMSTEN IN 1983 VAN DE FRUITTEELTBEDRIJVEN

Boers, A.

Den Haag, Landbouw-Economisch Instituut, 1984

9 p.

Vooruitlopend op de definitieve resultaten zijn de bedrijfsuitkomsten in 1983 (oogstjaar '83-'84) van fruitteeltbedrijven geraamd. Naast ondernemersoverschot, arbeidsopbrengst en ondernemersinkomen worden de belangrijkste kostensoorten vermeld.

In 1983 heeft een aanzienlijke verbetering plaatsgevonden van rentabiliteit en inkomen. Na het verliesgevende productie seizoen 1982 worden in 1983 evenals 2 jaar geleden de kosten van het gemiddelde fruitteeltbedrijf in ruime mate door de opbrengst (-prijzen) goedge maakt. Oorzaak van de gunstige ontwikkeling is vooral de goede prijsvorming bij appels. Hiertegenover staat enige daling van de produktie per ha.

Fruitteelt/Ramingen/Rentabiliteit/Inkomen/Nederland

Overname van de inhoud toegestaan, mits met duidelijke bronvermelding.

Inhoud

	Blz.
1. INLEIDING	5
2. BEREKENINGSWIJZE VAN DE GERAAMDE BEDRIJFS- UITKOMSTEN	6
3. DE GERAAMDE BEDRIJFSUITKOMSTEN IN 1983	7

BIJLAGE

1. Raming van de resultaten per bedrijf, de arbeidsopbrengst en het ondernemersinkomen per ondernemer in gld. in de fruitteelt in 1983 in vergelijking met de resultaten in 1982	9
--	---

1. Inleiding

Het doel van het onderzoek is inzicht te verkrijgen in de bedrijfseconomische resultaten van de fruitteelt in 1983. Daar op dit tijdstip nog geen uitgewerkte LEI-boekhoudingen van de aan het rentabiliteits- en financieringsonderzoek deelnemende bedrijven beschikbaar zijn, moeten de resultaten worden geraamd.

Voor de fruitteelt is per bedrijf het geraamde ondernemersoverschot - zijnde het verschil tussen opbrengsten en kosten - weergegeven. Het ondernemersoverschot is tevens per f 100,- kosten uitgedrukt. Daarnaast is de arbeidsopbrengst en het ondernemersinkomen per ondernemer vermeld. De arbeidsopbrengst per ondernemer is samengesteld uit het ondernemersoverschot vermeerderd met de berekende vergoeding voor de handenarbeid van de ondernemer. Het ondernemersinkomen omvat de arbeidsopbrengst van de ondernemer vermeerderd met het saldo van de berekende en de betaalde rente, alsmede de ontvangen rentesubsidie.

De belangrijkste kostensoorten, de opbrengst en het ondernemersoverschot zijn tenslotte ook per eenheid teeltoppervlakte vermeld.

Een indruk van de verwachte resultaten op tuinbouwbedrijven is van belang voor het Ministerie van Landbouw en Visserij en voor het tuinbouwbedrijfsleven.

2. Berekeningswijze van de geraamde bedrijfsuitkomsten

De ramingen zijn uitgevoerd aan de hand van de kosten- en opbrengstenontwikkelingen die in 1983 t.o.v. 1982 zijn opgetreden. De cijfers van de bedrijfsuitkomsten in 1982 hebben hierbij mede als uitgangspunt gediend.

Informatie is ingewonnen omtrent wijzigingen in het grondgebruik, rooi- en aanplantactiviteiten van deelnemers aan het rentabiliteits- en financieringsonderzoek in de fruitteelt. Tevens is gelet op gegevens als totale handelsproductie, afzetverloop, prijsvorming en voorraadposities.

De ramingen van de kosten zijn gebaseerd op de gemiddelde prijsstijgingen van de afzonderlijke kostensoorten in 1983. Hierbij is tevens rekening gehouden met veranderingen in de verbruikte hoeveelheden.

Uitgaande van de basispremie en de gemiddelde kleinschaligheidstoelage van de Wet Investerings Rekening (WIR) is voor 1983 de nieuwwaarde van de bedrijfsgebouwen en vaste installaties met 18½%, en van de werktuigen, machines e.d. met 17½% verlaagd (net als in 1982). De kosten van rente en afschrijving worden gebaseerd op de nieuwwaarde van de betrokken bedrijfsmiddelen verminderd met de genoemde normatieve aanspraken op WIR-premies. Ook de waarde van de vaste plantopstanden is voor zover het elementen bevat voor WIR-premie kan worden verkregen, dienovereenkomstig vermindert.

Bij de berekening van de rente over het in de slijtende duurzame produktiemiddelen geïnvesteerde vermogen is een rentevoet van 7½% aangehouden (1982 8%). Over het in de grond geïnvesteerde vermogen is 2½% en voor de vlottende middelen is 9% rente berekend. De kosten van de handenarbeid van de ondernemer en de meewerkende gezinsleden zijn op CAO-basis (incl. werkgeversaandeel in de sociale lasten) gewaardeerd. In de berekende arbeidskosten van de ondernemer is geen beloning voor leiding en toezicht opgenomen.

Zowel bij de berekening van de kosten als van de opbrengsten is rekening gehouden met veranderingen in de gemiddelde bedrijfsstructuur, waardoor de aandelen van de verschillende kostenfactoren kunnen wijzigen. Dit heeft tot gevolg dat de procentuele kostenstijging per bedrijf kan afwijken van die per eenheid van oppervlakte. Ook met de opbrengstmutatie kan dit het geval zijn.

3. De geraamde bedrijfsuitkomsten in 1983

Op grond van de ontwikkeling van de hoeveelheden en de prijzen van de ingezette produktiemiddelen is ten opzichte van het voorgaande jaar in 1983 vrijwel geen wijziging van de totale kosten per bedrijf te verwachten. In verband met de uitbreiding van de oppervlakte pit- en steenvruchten gemiddeld per bedrijf betekent dit zelfs een kostendaling van 2½% per ha.

Hoewel ook dit jaar weer een redelijke mate van vernieuwing van oude inplant heeft plaatsgevonden die gepaard ging met enige uitbreiding, is de totale inspanning kleiner dan in 1982. De materiaalkosten (bomen, palen e.d.) zullen dan ook naar verwachting ca. 18% lager zijn. In verband hiermee is ook een lager bedrag opgenomen - onder de opbrengsten - voor de berekende aanwas vaste plantopstanden.

Voor arbeid wordt een kostenstijging voorzien van 2% per bedrijf. De arbeidskosten per uur nemen met ca. 4% toe, bij een kleinere hoeveelheid aangewende arbeid als gevolg van de lagere produktieomvang.

De afleveringskosten (incl. sorteer- en koelkosten) zullen ca. 4% hoger zijn dan in 1982.

Mede in verband met het redelijke investeringsniveau in machines en gebouwen e.d. in 1982 kan een stijging van de afschrijvingskosten van dode duurzame produktiemiddelen met 9% worden verwacht. Voor de plantopstanden blijft de afschrijving op het niveau van 1982. Ook de rentekosten namen nauwelijks toe, vooral als gevolg van het lagere rentepeil. In totaal wordt voor de kosten van duurzame produktiemiddelen (afschrijving en rente) een stijging voorzien van 1 à 2%. Voor de overige kosten wordt een toename van 2% verwacht.

De prognose van de opbrengst fruit, gemiddeld per bedrijf, is voor een belangrijk deel gebaseerd op landelijke afzetgegevens en de prijsvorming op de veilingen (bron PGF). Op basis hiervan wordt een produktiedaling van appels en peren van 11% gemiddeld per bedrijf verwacht (t.o.v. 1982). De prijsvorming van de appels verloopt aanzienlijk beter dan in het vorige afzetseizoen. Het bijzonder hoge prijspeil van het seizoen 1981/82 met een uitzonderlijk kleine oogstomvang wordt echter niet bereikt. Bij de peren verschilt de gemiddelde veilingprijs dit seizoen niet veel van die van het seizoen 1982/83.

Ten aanzien van de voorraden appels en peren per 1 maart 1984 is een prijspeil ingeschat van resp. 110 en 125% van het gemiddelde prijspeil van de afzet van voor 1 maart. Het geraamde prijspeil van de nog aanwezige voorraden is aan de relatief lage kant gehouden, zeker als de prijsverhouding tussen het vroege en late deel van de afzet in de afgelopen jaren als maatstaf wordt genomen. Bij

appel hangt dit samen met het grote aandeel Golden Delicious in de Nederlandse voorraad en het verwachte ruime internationale aanbod van appels. Bij peren is er sprake van een zeer ruime voorraad per 1 maart 1984 van voornamelijk Conference.

Op basis van deze vooronderstellingen zal het gemiddelde prijspeil van appels en peren met ca. 50% stijgen ten opzichte van het vorige seizoen; samen met de genoemde produktiedaling wordt een geldopbrengst voor fruit verwacht die ca. een derde hoger ligt dan in 1982/83. De totale bedrijfsopbrengst (incl. berekende aanwas van vaste plantopstanden) per bedrijf zal vermoedelijk ca. 20% hoger zijn dan in 1982.

Met deze opbrengstverwachting en nauwelijks hogere kosten zullen de bedrijfsuitkomsten in 1983 aanzienlijk beter zijn dan in 1982. Het gemiddelde ondernemersoverschot wordt geraamd op 7% van de kosten (1982 minus 11%). Per ha pit- en steenvruchten betekent dit een verbetering met ruim f 5.100,- tot f 1.890,- per ha.

De arbeidsopbrengst en het ondernemersinkomen per ondernemer worden op gemiddeld f 70.000,- resp. f 92.000,- becijferd (vorig jaar f 27.800,- resp. f 49.200,-).

De uitkomsten van de fruitteeltbedrijven zijn weergegeven in bijlage I.

Bijlage 1. Raming van de resultaten per bedrijf, de arbeidsopbrengst en het ondernemersinkomen per ondernemer in gld. in de fruitteelt in 1983 in vergelijking met de resultaten in 1982

	Fruitteelt in Nederland	
	1982	1983
Oppervlakte pit- en steenvruchten gemiddeld per bedrijf (ha)	10,32	10,58
1. Uitkomsten		
a. per bedrijf		
kosten	295.100	294.700
opbrengsten	261.300	314.700
ondernemersoverschot	- 33.800	20.000
idem per f 100,- kosten	- 11	7
b. per ondernemer		
arbeidsopbrengst 1)	27.800	70.000
ondernemersinkomen 2)	49.200	92.000
2. Uitkomsten per ha pit- en steenvruchten		
Kosten:		
arbeid	10.380	10.300
rente	3.770	3.690
afschrijving	3.550	3.570
materialen	3.330	2.670
afleveringskosten	3.360	3.430
diverse kosten	4.200	4.190
totale kosten	28.590	27.850
Opbrengsten:		
fruit	17.970	23.670
aanwas vaste plantopstanden	3.480	2.800
overige opbrengsten	3.870	3.270
totale opbrengst	25.320	29.740
Ondernemersoverschot	- 3.270	1.890

- 1) Ondernemersoverschot + berekende kosten voor de handenarbeid van de ondernemer.
 2) Arbeidsopbrengst + saldo van berekende en betaalde rente + rentesubsidie.